

**Ўзбекистон халық артисти,
Бердақ атындағы мәмлекетлик сыйлықтың лауреаты
Нажиматдин Аңсатбаевтың
70 жыллығына**

Талантлы актер ҳәм белгили режиссер, ҳурметли устаз, Ўзбекистон халық артисти, Бердақ атындағы мәмлекетлик сыйлықтың лауреаты Нажиматдин Аңсатбаев 1943-жылы 23-декабрь күни Кегейли районының Б.Кәримбердиев атындағы хожалығындағы "Шоқ тораңғыл" аўылында дийхан шаңарағында туўылды. 1960-жылы орта мектепти питкерип ол Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик музыка театрында қосықшы-вокалист болып жумысқа орналасты ҳәм 1961-жылы Ташкент мәмлекетлик театр ҳәм сўўретшилик институтының

актерлық факультетине оқыўға кирди. 1966-жылы институтты питкерди хәм театрға актер лаўазымына жумысқа келди.

Театрда Н.Аңсатбаев таланты, сын-сымбаты және жағымлы ҳаўазы менен дәрхәл көзге түсти. Тез арада ол белгили драматурглердиң пьесалары бойынша қойылған "Еки байға бир малай", "Қәйин ене", "Актрисаның ығбалы", "Наўайы Астрабадта", "Бердақ", "Отелло", "Тикленген туў", "Ғәрип ашық", "Абу Райхан Беруний", "Маман бий", "Он үшінши председатель", "Әке тәғдири" спектакллеринде баслы роллерди атқарды хәм усының нәтийжесинде ол халық сүйген актерлардың бирине айланды.

Н.Аңсатбаев биринши қарақалпақ операсы болған "Әжинияз" операсында Әжинияздың партиясын атқарды.

Н.Аңсатбаев 1973-жылы Москвадағы СССР Малый театрына еки жыллық режиссерлық стажировкаға жиберилди. Бул жерде оған театрдың бас режиссеры, СССР халық артисти, мәмлекетлик сыйлықлардың лауреаты, профессор Б.И.Ровенских устазлық етти. Усы театрда 1975-жылы сахналастырылған К.Симоновтың "Рус адамлары" спектаклинде режиссер ассистенти ўазыйпасын атқарды.

Стажировкадан келгеннен кейин режиссер хәм актер сыпатында Н.Аңсатбаев театрдың репертуарын раўажландырыўға өзиниң салмақлы үлесин қосты. Ол Жер жүзине белгили болған, сондай-ақ қарақалпақ драматурглериниң алпыстан аслам шығармаларын сахналастырды. Олардан қарақалпақ хәм басқа да туўысқан халықлар драматургleri К.Рахманов, М.Карим, С.Хожаниязов, Т.Жумамуратов, Т.Сейтжанов, О.Абдурахманов, А.Абдуллин, Б.Жәкиев, С.Ахмад, У.Умарбеков, Цагарили, С.Балгабаев, Қ.Нарқабиллердиң "О дүньяға мирәт", "Жаралы жүреклер", "Ай тутылған түнде", "Сүймегенге сүйкенбе", "Тикленген туў", "Абу Райхан Беруний", "Урыны қарақшы басты", "Тирсеклер", "Он үшінши председатель", "Әке тәғдири", "Келинлер қозғалаңы", "Сақ ғарға сағағынан", "Өз арзасы менен", "Ханума" "Ең сулыў келиншек", "Нур саяда қалмайды" спектакллерин айрықша атап өтиўге болады.

Н.Аңсатбаев С.Юдаковтың "Майсараның ҳийлеси" операсы менен Н.Мухаммеддиновтың биринши қарақалпақ операсы болған "Әжинияз" операсын театр сахнасында қойыўға еристи.

Н.Аңсатбаев 1978-жылы ашылған С.Хожаниязов атындағы жас тамашагөйлер театрына көркемлик жағынан басшы, бас режиссер лаўазымына тайынланды. Бул театр өз жумысын Н.Аңсатбаев тәрөпинен қойылған К.Рахмановтың "Егленген бәхәр" спектакли менен баслады. Бул театрда ол "Жалаңаш король", "Жолбарыс пенен ушырасқанда", "Ойыннан оймақ", "Өкиниш", "Әке тәғдири" сыяқлы спектакллерин қойды.

Н.Аңсатбаев Туркменстан Республикасындағы Ташаўыз мәмлекетлик сазлы театрында, Ташкент қаласындағы Өзбек Миллий Академиялық

театрында Б.Мукаевтың "Өмирден тойынған түн" пьесасын табысly түрде сахналастырды.

1977-жылы режиссер сахналастырған "Ай тутылған түнде" спектакли Аўқамлық Республикалар арасында өткерилген екннши театрлар фестивалында I дәрежели диплом менен сыйлықланды. "Он үшінши председатель", "Өз арзасы менен" спектакллери Өзбекистан театрлары арасында "Ең жақсы қойылған шығарма" деп танылды. 1995-жылы Орайлық Азия республикалары театрлары фестивалында "Ең сулыў келиншек" спектакли ушын Н.Аңсатбаев "Ең жақсы режиссура" номинациясының жеңимпазы болды. Сондай-ақ Әмир Тимурдың 660 жыллығына бағышланған таңлаўда Н.Аңсатбаев сахналастырған "Сақыпқыран" спектаклиндеги Б.Узақбергенов атқарған Әмир Тимур образы жеңимпаз сыпатында танылды.

Белгили режиссер ҳәм актер Н.Аңсатбаев басқарған театр жәмәәти 2008- ҳәм 2014-жыллары Ашхабадта өткерилген халық аралық театрлар фестивалына, 2009-жылы Каирда өткерилген ХХI халық аралық театр фестивалына "Ең сулыў келиншек" спектакли менен қатнасып, қарақалпақ театр өнерин жәхәнге танытыўға салмақлы үлес қосты. Ол өзиниң өмирлик жолдасы талантлы актриса Ажар Аңсатбаева менен бирликте театр сахнасында тамашагөйлердиң есинде қалатуғын онлаған образларды дөретти, төрт перзентти камалға келтирди.

Н.Аңсатбаев күшли және жағымлы драмалық баритон даўысқа ийе. Усының нәтийжесинде ол халық сүйген қосықшылардың бирине айланды. Н.Аңсатбаев атқарған көп санлы қосықлар, музыкалы спектакллер менен опералардағы ариялар тыңлаўшылар арасында кеңнен тарқалған.

Көп жыллар даўамында Н.Аңсатбаев директор ҳәм бас режиссер сыпатында Қарақалпақ мәмлекетлик музыкалы театрын табысly түрде басқарды. 2009-жылы Өзбекистанның барлық театрлары арасында "Йилнинг энг фаол театри" номинициясы бойынша биринши орынды алды. Оның сахналастырған П.Айтмуратовтың "Талаплыға нур жаўар" спектакли Ташкент қаласында 2011-жылы өткерилген "Сени куйлаймиз замондаш" атамасындағы I фестивалда ең алдыңғы, ал 2013-жылы өткерилген фестивалда "Нур саяда қалмайды" спектакли III орынды алыўға миясар болды.

Н.Аңсатбаев тәжирийбели устаз болып табылады. Оның басышылығында көп санлы талантлы актерлар өсип шықты, Өзбекистан мәмлекетлик көркем өнер ҳәм мәденият институтының Нөкис филиалында режиссура бойынша сабақ берип келмекте.

Н.Аңсатбаевтың мийнетлери Мәмлекет тәрәпинен жоқары баҳаланды. 1969-жылы оған "Қарақалпақстан Республикасына хызмет көрсеткен артист", 1974-жылы "Өзбекистан халық артисти" атақларын алды. 1980-жылы Бердақ атындағы мәмлекетлик сыйлықты, 2000-жылы

"Меҳнат шуҳрати", ал 2009-жылы "Эл юрт ҳурмати" орденлерин алыўға миясар болды.

Н.Ақсатбаев үлкен тәжірийбелерге ийе талантлы актер ҳәм режиссер сыпатында өзиниң дөретиўшилиқ хызметиниң ең раўажланған дәўиринде тур. Оған беккем ден саўлық, узақ өмир, дөретиўшилиқ ислеринде тасқын табыслар тилеймиз.

